

درعرب سید مجاز امام صادق علیه السلام

المنطق

امکان ، امتناع ، وجوب

جلسه ۷۶

استاد فرخی

امکان، امتناع، وجوب

وقتی محمول به یک موضوع اسناد داده می شود؛ مانند: زید شاعر است.

نسبت میان موضوع و محمول در واقع و نفس الامر از سه حالات بیرون نیست:

الف: یا ثبوت محمول برای ذات موضوع ضروری است، (وجوب).

مانند: «الله موجود» در این قضیه «الله» موضوع است و «موجود» محمول، و حمل این محمول بر

موضوع بخاطر ذات موضوع یک امر وجوبی است.

ب: یا سلب محمول از ذات موضوع ضروری است (امتناع).

مانند: «شریک الباری لیس بموجود» ضرورت سلب محمول از موضوع بخاطر ذات موضوع است،

نه بخاطر یک امر عارضی. و بعبارت واضحتر: حمل شریک برای باری تعالی، ممتنع است.

ج: یا نه ثبوت آن ضروری است و نه سلبش (امکان).

مانند: «زید کاتب است» حمل کاتب (محمول) بر زید (موضوع) ضرورت ندارد، و ایضا سلب آن

نیز ضرورتی ندارد.

ماده ی قضیه

هر یک از وجوب، امتناع و امکان، ماده ی قضیه نامیده می شود.